

सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभागांतर्गत
शासकीय वसतिगृहे व शासकीय निवासी
शाळांतील प्रवेशित विद्यार्थ्यांना दूधपुरवठा
करण्यासाठी ई-निविदा प्रक्रिया राबवून
पुरवठादारांची निवड करणेबाबत..

महाराष्ट्र शासन

सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग

शासन निर्णय क्रमांक:-बीसीएच-२०२०/प्र.क्र.२५-क/शिक्षण -२

मंत्रालय, विस्तार भवन, मुंबई - ४०००३२

दिनांक : १३ फेब्रुवारी, २०२५

वाचा :-

१. सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग, शासन निर्णय, क्र. बीसीएच-२०१०/प्र.क्र. ४३०/ मावक-४, दि. २६ जुलै २०११,
२. सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग, शासन निर्णय, क्र. बीसीएच-२०१५/प्र.क्र. १४८/ शिक्षण - २, दि. ३० जानेवारी २०१६,
३. मा.उच्च न्यायालय, मुंबई येथे दाखल जनहित याचिका क्रमांक १६/२०१६ मध्ये दिलेला निर्णय, दिनांक २० जानेवारी, २०१७,
४. उद्योग, उर्जा व कामगार विभाग शासन निर्णय, क्र.शाखस/२०१४/प्र.क्र. ८२/भाग III/ उद्योग ४, दि. १.१२.२०१६,
५. सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग ,शासन निर्णय, क्र. बीसीएच-२०२०/प्र.क्र.२५-क/ शिक्षण-२, दि. २४ जून, २०२२,
६. सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग, शासन निर्णय, क्र. बीसीएच-२०२०/प्र.क्र.२५-क/ शिक्षण-२, दि. ६ नोव्हेंबर, २०२३
७. आयुक्त, समाजकल्याण आयुक्तालय, पुणे यांचे पत्र क्र.सकआ/शिक्षण/शावगृ/दूध पुरवठा निविदा /२०२४-२५/का-५अ/दि.२२ जानेवारी, २०२५.

प्रस्तावना :-

सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभागांतर्गत मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांच्या शिक्षणासाठी सद्यस्थितीत ४४३ शासकीय वसतिगृहे व अनुसूचित जाती व नवबौद्ध मुला-मुलींच्या शिक्षणासाठी ९३ शासकीय निवासी शाळा सुरू आहेत. सदर शासकीय वसतिगृहांमध्ये एकूण ४३८०० विद्यार्थी प्रवेशित असून शासकीय निवासी शाळांमध्ये एकूण १४६०० विद्यार्थी प्रवेशित आहेत. शासकीय वसतिगृहे व शासकीय निवासी शाळांमधील प्रवेशित विद्यार्थ्यांना सकाळी नाष्टा, दूध, दोन वेळचे जेवण, उकडलेली अंडी, शाकाहारी मुलांसाठी कॉर्न प्लेक्स, प्रत्येक दिवशी एक सफरचंद व ऋतुमानाप्रमाणे मिळणारे एक फळ याप्रमाणे सकस व पौष्टिक आहार देण्यात येतो. प्रवेशित विद्यार्थ्यांना चांगल्या दर्जाचे भोजन व दुधपुरवठा करण्यासाठी पुरवठादारांची निवड करण्यासाठी सामाजिक न्याय विभाग, शासन निर्णय, दिनांक २४ जून, २०२२ अन्वये ई-निविदा प्रक्रिया निश्चित केलेली आहे.

२. सदर शासन निर्णयान्वये विहित केलेल्या तरतुदीनुसार शासकीय वसतिगृहे व शासकीय निवासी शाळेतील प्रवेशित विद्यार्थ्यांना चांगल्या दर्जाचे भोजन व टेट्रा पॅकमधील भेसळविरहित दुधपुरवठा करण्यासाठी सन २०२२ मध्ये आयुक्त, समाजकल्याण आयुक्तालय, पुणे यांच्या स्तरावर स्वतंत्रपणे ई-निविदा प्रक्रिया राबविण्यात आलेली आहे. त्यानुसार भोजन पुरवठा करण्यासाठी राबविण्यात आलेल्या ई-निविदा प्रक्रियेतील पात्र ई-निविदाधारकांना संदर्भाधीन क्र. ६ येथील शासन निर्णयान्वये पुरवठा आदेश देण्यात आलेले आहेत. तथापि, दुधपुरवठ्याची ई-निविदा प्रक्रिया पूर्ण झाली नसल्याने शासनाच्या पुढील आदेशापर्यंत शासकीय वसतिगृहे

व शासकीय निवासी शाळांमधील प्रवेशित विद्यार्थ्यांना दररोज २०० मि.ली. साखरयुक्त सकस/पौष्टिक दूध देण्याची व्यवस्था स्थानिक स्तरावर करण्याच्या सूचना संबंधित सहाय्यक आयुक्त, समाजकल्याण यांना देण्यात आलेल्या आहेत. तथापि, स्तरावर दुधपुरवठा करण्यास अडचणी निर्माण होत असल्याचे नमूद करून आयुक्त, समाजकल्याण आयुक्तालय, पुणे यांनी संदर्भाधीन क्र. ७ अन्वये प्रस्तावित केल्याप्रमाणे विभागांतर्गत शासकीय वसतिगृहे व निवासी शाळेतील प्रवेशित विद्यार्थ्यांना चांगल्या दर्जाचा दूधपुरवठा करण्यासाठी प्रादेशिक उपायुक्त, समाजकल्याण यांच्या स्तरावर ई-निविदा प्रक्रिया राबवून पुरवठादारांची निवड करण्यास प्रशासकीय मान्यता देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय:-

सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभागांतर्गत शासकीय वसतिगृहे व शासकीय निवासी शाळेतील प्रवेशित विद्यार्थ्यांना दूधपुरवठा करण्यासाठी आयुक्त, समाजकल्याण आयुक्तालय, पुणे यांच्या स्तरावरून दिनांक ७.७.२०२२ रोजी प्रसिध्द केलेली ई-निविदा प्रक्रिया रद्द करण्यात येत असून विद्यार्थ्यांना चांगल्या दर्जाचा दूध पुरवठा करण्यासाठी पुरवठादारांची निवड करण्यासाठी खालील प्रमाणे कार्यपद्धती अवलंबविण्यात यावी:-

१. विभागांतर्गत सर्व शासकीय वसतिगृहे व शासकीय निवासी शाळांमधील प्रवेशित विद्यार्थ्यांना चांगल्या दर्जाचे दूध उपलब्ध करून देण्यासाठी राज्यात प्रादेशिक उपायुक्त, समाजकल्याण यांच्या स्तरावर एकसमान ई-निविदा प्रक्रिया राबविण्यात यावी.
२. ज्या जिल्ह्याच्या ठिकाणी विभागीय स्तरावरील १००० विद्यार्थी क्षमतेची शासकीय वसतिगृहे कार्यरत आहेत त्या ठिकाणी संबंधित प्रादेशिक उपायुक्त, समाजकल्याण यांनी विभागीय स्तरावरील वसतिगृहांसाठी स्वतंत्र दर मागवावेत. एकाच ई- निविदेमध्ये जिल्हा स्तरावरील वसतिगृहासाठीचे दर व विभागीय स्तरावरील वसतिगृहाचे दर मागवावेत. सदरचे दर जिल्हानिहाय वसतिगृहे व विभागीय स्तरावरील वसतिगृहांसाठी स्वतंत्र असतील.
३. उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभागाच्या शासन निर्णय दि. १.१२.२०१६ च्या परिच्छेद क्र. ५.१४ च्या व्याप्तीमध्ये सेवा, स्थापत्य किंवा वाहतूक या बाबी येणार नसल्या तरी अनुसूचित जाती / जमातीच्या निविदा धारकांना प्रतिनिधीत्व मिळावे म्हणून मा.उच्च न्यायालयाने याचिका क्र.१६/२०१६ मध्ये दिलेला निर्णय विचारात घेऊन व परिच्छेद क्र. ५.१४ च्या धर्तीवर विभागातील प्रादेशिक उपायुक्त, समाजकल्याण यांच्या अधिनस्त एकूण ४% वसतिगृहे व शासकीय निवासी शाळेतील दुधपुरवठा हा अनुसूचित जाती निविदाधारकांसाठी आरक्षित ठेवण्यात येत आहे.
४. राज्यात सर्व ठिकाणी ई-निविदा प्रारूप समान असावे यासाठी आयुक्त, समाज कल्याण, पुणे यांनी ई-निविदा प्रारूप सर्व प्रादेशिक उपायुक्त, समाजकल्याण यांना पुरवावे.
५. प्रादेशिक उपायुक्त, समाज कल्याण यांच्या अखत्यारीतील जिल्हानिहाय वसतिगृहांच्या ई-निविदा एकाच दिवशी प्रसिध्द कराव्यात आणि प्रादेशिक उपायुक्त यांच्या उपस्थितीत त्या एकाच दिवशी एकाच वेळी उघडण्यात याव्यात.
६. कुठल्याही परिस्थितीत एका जिल्ह्यातील सर्व वसतिगृहाचे दर एकच राहतील व ते L -1 म्हणजेच निविदेमधील सर्वात कमी दर असतील, याची काळजी प्रादेशिक उपायुक्त, समाजकल्याण यांनी घ्यावी.
७. निविदेतील पुरवठा कालावधी ३ वर्षांसाठी राहिल व मंजूर दर हे ३ वर्षांसाठी लागू राहतील. त्यामध्ये कोणतीही वाढ दिली जाणार नाही.
८. उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग, शासन निर्णय, दिनांक १.१२.२०१६ मधील तरतुदीनुसार ई- निविदा प्रक्रिया राबवून ई-निविदा प्रक्रियेतील पात्र निम्नदर प्राप्त ई-निविदाधारकांचे प्रस्ताव शासन स्तरावरील

राज्यस्तरीय प्रशासकीय खरेदी समितीसमोर सादर करावेत. तदनंतर वित्त विभागाच्या मान्यतेने निम्नदर प्राप्त निविदाधारकांना शासन मान्यतेअंती सेवा पुरवठ्याचे आदेश देण्यात येतील.

२. शासकीय वसतिगृहातील प्रवेशित विद्यार्थ्यांना दुधपुरवठा याबाबतचा खर्च हा अर्थसंकल्पित लेखाशिर्ष “मागणी क्र. एन -३, प्रधानशीर्ष - २२२५ अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, इतर मागास वर्ग व अल्पसंख्याक यांचे कल्याण, २७७-शिक्षण, (०१) (१३) अनुसूचित जातीतील मुले व मुली यांच्याकरिता शासकीय वसतिगृहे सुरू करणे व त्यांचे परिरक्षण १९-आहार या उद्दिष्टाखाली सन २०२४-२५ या वर्षात उपलब्ध होणाऱ्या तरतूदीमधून भागविण्यात येईल. तसेच शासकीय वसतिगृहातील प्रवेशित विद्यार्थ्यांना दुधपुरवठा याबाबतचा खर्च हा अर्थसंकल्पित लेखाशिर्ष “मागणी क्र. एन -३, प्रधानशीर्ष - २२२५ अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, इतर मागास वर्ग व अल्पसंख्याक यांचे कल्याण, २७७-शिक्षण, (०१) वसतिगृहे (१०) शासकीय निवासी शाळा पंचवार्षिक योजनांतर्गत योजना (१०) (०१) अनुसूचित जातीच्या मुलांसाठी व मुलींसाठी शासकीय निवासी शाळा सुरू करणे (अ.जा.उ.यो.) (कार्यक्रम) (२२२५ डी-११७) १९-आहार खर्च या उद्दिष्टाखाली सन २०२४-२५ या वर्षात उपलब्ध होणाऱ्या तरतूदीमधून भागविण्यात येईल.

३. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेत स्थळावर उपलब्ध करून देण्यात आला असून त्याचा सांकेतांक २०२५०२१३१४३०४२५३२२ आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षात्कीत करून देण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राच्या राज्यपालांच्या आदेशाने व नावाने,

(प्र. वि. देशमुख)

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत :-

- १) मा. राज्यपालांचे सचिव, राजभवन, मुंबई.
- २) मा. सभापती, महाराष्ट्र विधानपरिषद, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई.
- ३) मा. अध्यक्ष, महाराष्ट्र विधानसभा, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई.
- ४) मा. विरोधी पक्षनेता, विधानपरिषद / विधानसभा, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई.
- ५) मा. उपसभापती, महाराष्ट्र विधानपरिषद, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई.
- ६) मा. उपाध्यक्ष, महाराष्ट्र विधानसभा, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई.
- ७) मा. मुख्यमंत्री महोदयांचे अपर मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- ८) मा. उप मुख्यमंत्री महोदयांचे अपर मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- ९) मा. मंत्री, सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- १०) प्रधान सचिव, सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग, यांचे स्वीय सहाय्यक, मंत्रालय, मुंबई.
- ११) आयुक्त, समाजकल्याण आयुक्तालय, पुणे.
- १२) महालेखापाल (लेखा परिक्षा),/ (लेखा अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र-१, मुंबई.
- १३) महालेखापाल (लेखा परिक्षा),/ (लेखा अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र-२, नागपूर.
- १४) प्रादेशिक उपायुक्त, समाजकल्याण विभाग (प्रादेशिक) (सर्व)
- १५) सहाय्यक आयुक्त, समाजकल्याण विभाग (सर्व)
- १६) लेखा परीक्षक, स्थानिक निधी लेखा व निवासी लेखा परीक्षा अधिकारी, मुंबई.
- १७) सह सचिव (अर्थसंकल्प), सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग, मुंबई मंत्रालय, मुंबई.
- १८) निवडनस्ती (विजाभज-१).